

Activitats per a les escoles associades de la Unesco d'Andorra

Curs 2019-2020

Xerrada: De la selva al teu mòbil

A càrrec de: Victòria Ticó, professora de biologia de l'Escola Andorrana de segona ensenyança d'Encamp

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Continguts: En un entorn on la tecnologia avança molt de pressa, cal reflexionar sobre les conseqüències que els avenços tenen en el nostre planeta, a nivell mediambiental però també socioeconòmic. En l'àmbit educatiu s'inclouen, cada vegada més, noves eines que contenen coltan, un material que

més enllà de les nostres fronteres crea greus conflictes mediambientals i fins i tot armats. És important sensibilitzar els alumnes en aquests temes, perquè puguin prendre decisions responsables amb el medi ambient.

Durant la xerrada es parlarà del coltan, què és i per a què s'utilitza, quins conflictes genera la seva extracció en països com la República Democràtica del Congo, de quina manera algunes organitzacions (Institut Jane Goodall i Coopera) intenten mitigar aquest problema i, sobretot, quin paper tenim tots com a consumidors d'aquests productes per poder disminuir l'explotació d'aquest mineral. Més enllà d'explicar les conseqüències negatives de les activitats derivades de la societat de consum en què vivim, es pretén apoderar els joves i que entenguin que ells poden millorar el planeta: de mica en mica i amb molt d'esforç.

Vegeu el tràiler: <https://www.youtube.com/watch?v=BjuwJ09yrwU>

Al juny, falles!

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Exposició sobre les falles, declarades patrimoni immaterial de la humanitat (8 panells). (Realització: Associació de Fallaires d'Andorra la Vella, Govern d'Andorra i CNAU).

Per a més informació sobre l'exposició:

<http://www.unesco.ad/escoles-associades/exposicio-sobre-les-falles.html>

Xerrada sobre el paper de les dones en la pagesia d'Andorra

A càrrec: d'Isabel de la Parte, antropòloga. Arxiu d'Etnografia d'Andorra

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

La xerrada que es planteja té com a finalitat oferir una mirada etnohistòrica al paper de la dona en la societat de muntanya i entendre la seva evolució com a expressió dels canvis socials i culturals.

En la societat andorrana de la primera meitat del segle XX, se seguia un model de família tradicional. Els homes s'ocupaven del treball de les terres, la cria dels animals, el transport, el comerç, l'aprenentatge d'oficis i la representació comunitària. Mentrestant, les dones s'ocupaven de la casa, de l'hort i dels animals menuts (aviram, porcs i conills), i tenien cura de la família (dels petits, dels grans i dels malalts).

Les cases andorranes s'organitzaven en funció de l'especialització de les tasques domèstiques; els homes i les dones tenien assignades funcions diferents, que canviaven segons les edats. Aquest sistema era el model organitzatiu de referència, però les situacions familiars no sempre possibilitaven aquesta especialització, sobretot quan els recursos escassejaven i les famílies passaven circumstàncies difícils. En aquestes situacions les dones havien de fer de tot, dins i fora de casa.

Així, doncs, la xerrada planteja revisar el rol de la dona a la pagesia i veure com ha anat canviant fins a l'actualitat.

XXI Trobada internacional de joves científics de la Unesco

Viatge a Santarem (Portugal) en el marc de la trobada de joves científics de les escoles associades de la Unesco.

Tema: “La lluita contra la desertificació: un gran desafiament per a la joventut “

Dates: del 8 a l'11 de gener del 2020

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Viatge a Olímpia per celebrar el Dia mundial de la diversitat cultural per al diàleg i el desenvolupament

Per celebrar el Dia mundial de la diversitat cultural per al diàleg i el desenvolupament (21 de maig del 2019), el Centre Europeu per a la Innovació, la Ciència i la Cultura de Grècia amb la col·laboració de la Comissió Nacional Grega per la Unesco i per l'Acadèmia Olímpica Internacional organitzen el tercer simposi per a la xarxa d'escoles associades de la Unesco que porta com a títol Simposi cultural de la joventut sobre el patrimoni (World Cultural Heritage Youth Symposium 2020).

El simposi és una contribució als objectius de l'agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (objectius 4.7 i 17).

Els objectius són d'oferir als alumnes i als professors acompanyants dels països participants la possibilitat d'augmentar el seu coneixement cultural mutu, contribuir a la creació d'una nova generació de ciutadans units per la diversitat i crear un món més sostenible.

El simposi del 2020 té com a lema “La confiança a través de l’educació”. Durant el simposi les delegacions han de participar en les activitats ofertes i col·laborar amb les altres delegacions.

Dia internacional de les muntanyes (11 de desembre)

Celebració del Dia internacional de les muntanyes (11 de desembre) amb una conferència o la projecció d'una pel·lícula.

A càrrec de: en curs de preparació

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Xerrades amb Nadia Ghulam

A càrrec de: Nadia Ghulam

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Nascuda a Kabul, té 30 anys i en fa nou que viu a Badalona amb una família d'acollida.

Gràcies a una ONG va sortir de l'Afganistan per poder ser operada de les ferides d'una bomba que va caure a casa seva i per les quals va estar ingressada dos anys en un hospital afganès. Després va haver de suplantar la seva identitat per la del seu germà gran mort per tirar endavant la família. Això durant deu anys. Ara és una dona lliure, però no al seu país.

Ja ha publicat tres llibres, *El secret del meu turbant*, el 2010; *Contes que em van curar*, el 2014, i, recentment, *La primera estrella del vespre*.

En tots conta les seves vivències, i ho fa per donar veu a totes les dones i infants que, com ella, sobreviuen a la guerra.

“Tous migrants !”

L'exposició “Tous migrants” de la Fundació Cartooning for Peace explica la trajectòria complexa de les persones migrants a través dels dibuixos de premsa d'arreu del món. De les raons per les quals les persones marxen fins al processos d'integració en els països on arriben.

Per a més informació sobre l'exposició: <http://www.cartooningforpeace.org/projetsfr/exposition-itinerante-tous-migrants/>

Quadern pedagògic: <http://www.cartooningforpeace.org/wp-content/uploads/2018/01/LIVRET-TM.pdf>

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Xerrada sobre els refugiats al món Les grans crisis migratòries actuals

A càrrec de: Florència Aleix, directora d'Afers multilaterals i Cooperació del Ministeri d'Afers Exteriors

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

El món afronta actualment diverses crisis migratòries, de les quals la més greu i mediàtica és la crisi de refugiats que fugen de la guerra civil de Síria. Andorra es va comprometre, el setembre del 2015, a acollir un grup de refugiats que arribaran al país aquesta tardor. En aquesta xerrada es proposa tractar el tema dels refugiats tot introduint, mitjançant els diferents materials pedagògics, alguns conceptes com el desplaçament forçat, la migració (regular, irregular, econòmica i laboral), el refugi, la demanda d'asil, la integració, l'expulsió, la no-devolució, el reassentament, el concepte de menor no acompanyat i el tràfic d'éssers humans.

Objectius del desenvolupament sostenible (ODS)

Els Objectius del desenvolupament sostenible (ODS), oficialment coneguts mitjançant l'agenda per **“Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible”**, són un conjunt d'objectius relacionats amb el futur desenvolupament internacional creats per les Nacions Unides i promoguts com a Objectius mundials per al desenvolupament sostenible.

Sobre aquest tema treballarem en forma de tallers amb el Comitè Nacional d'Andorra de l'Unicef. Tallers en curs de preparació.

S'ha distribuït per segon any un pòster sobre els ODS.

Us facilito l'enllaç de la web d'Exteriors amb el contingut dels ODS:

<http://www.exteriors.ad/ca/afers-multilaterals-i-cooperacio/objectius-de-desenvolupament-sostenible>

Nivell educatiu: primera i segona ensenyança

Taller sobre la dieta mediterrània, patrimoni de la humanitat

A càrrec de: Alba Reguant, llicenciada en farmàcia i diplomada en nutrició humana i dietètica per la Universitat de Navarra, i amb un màster en alt rendiment esportiu pel Comitè Olímpic Espanyol i la Universitat Autònoma de Madrid. El 2011 va obtenir el diploma de nutrició esportiva del Comitè Olímpic Internacional.

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: El taller es pot adaptar als temes tractats al centre educatiu així com a l'edat dels alumnes i a la llengua

Aquestes xerrada-taller s'emmarca en la temàtica de la Dieta Mediterrània com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat de la Unesco i en la seva importància en la salut de les persones.

La dieta mediterrània és l'expressió d'un paisatge, una història i d'uns hàbits d'estil de vida i culinàries compartits pels pobles de la Mediterrània. La dieta mediterrània constitueix un patrimoni enorme que cal transmetre a les noves generacions. Aquestes xerrades-taller volen transmetre l'estil de vida mediterrani en que l'alimentació hi té un paper fonamental.

La dieta mediterrània és un dels patrons alimentaris més saludables, amb un alt consum en fruita, verdura, llegums, fruits secs i grasses saludables i amb un gran efecte positiu en la salut. A més, l'estil de vida mediterrani es caracteritza per la influència d'aliments de temporada i de proximitat, amb una activitat física regular que també afavoreix un estat de salut òptim.

Es proposa una xerrada-taller per identificar els grups d'aliments característics de la dieta mediterrània, així com les seves propietats per la salut. També es tractarà transversalment d'altres conceptes de la dieta mediterrània com la temporalitat dels aliments, el respecte a la natura i al medi natural, el comerç d'espècies i aliments entre pobles de la mediterrània, així com la importància d'un estil de vida activa. Es donaran idees senzilles per a posar-ho en pràctica i per a transmetre-ho de l'aula a casa.

La pedra seca, una forma de construcció tradicional, patrimoni cultural de la humanitat

A càrrec de: David Mas, historiador i tècnic del Departament de Patrimoni Cultural

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

La tècnica constructiva de la pedra en sec, o pedra seca, utilitza com a material bàsic i únic la pedra. Algunes construccions d'aquest tipus es complementen amb altres elements, com fusta, branques, terra, herba o gespa. La característica essencial és que per construir aquestes edificacions no s'empra cap mena de morter.

La utilització de construccions en pedra seca en el paisatge de les Valls d'Andorra està relacionada principalment amb les necessitats generades per dos activitats econòmiques concretes: l'agricultura i la ramaderia, a les quals cal afegir alguna altra activitat com el carboneig, l'obtenció de calç i el seu ús en les xarxes de comunicació a peu, els camins.

En general són construccions austeres i funcionals on es buscava més la resolució d'una necessitat pràctica que l'estètica i en els acabats es prioritzava la recerca de la resistència. El treball resultant era de més o menys qualitat segons el domini de la tècnica o la disponibilitat dels materials.

Aquestes construccions, tot i el seu caràcter humil, que les fa quasi bé invisibles, formen part del nostre patrimoni i constitueixen un testimoni material de la història econòmica del país així com de les formes de vida dels seus habitants i del domini de determinades tècniques constructives. A la vegada és un patrimoni en procés de desaparició o pèrdua, bé degut al creixement urbanístic i al seu abandó i progressiva degradació. Tot això atorga un gran interès al seu coneixement i inventari i fa necessària la seva posada en valor.

En l'actualitat s'estan portant a terme una sèrie d'iniciatives per promoure la seva conservació i recuperació, en col·laboració entre cal Pal de la Cortinada i el Ministeri de Cultura i Esports.

Sortides a la vall del Madriu-Perafita-Claror, patrimoni de la humanitat

A càrrec de: Pla de gestió de la vall del Madriu-Perafita-Claror

Nivell educatiu: primera i segona ensenyança

Observem el valor del paisatge cultural i natural durant el camí de Fontverd.

Posem a la disposició de l'escola un guia. L'escola s'ha de fer càrrec del transport.

El canvi climàtic

A càrrec de: Montse Brugulat. Tècnica pedagògica de l'Institut d'Estudis Andorrans

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança i formació professional

Els impactes del canvi climàtic se senten arreu i tenen unes conseqüències reals sobre la vida de les persones.

El mes de setembre del 2019 hi ha hagut la Cimera per a l'acció climàtica de les Nacions Unides a la qual Andorra també ha participat.

Si la cimera es va obrir amb l'impacte de les contundents paraules de l'activista sueca Greta Thunberg -que va advertir que hi ha un canvi imparable liderat per la seva generació i va acusar els líders mundials d'apartar la mirada davant d'una crisi que ens encamina a una "extinció massiva"-, la jornada es va tancar amb un optimisme contingut i amb l'anunci del compromís de 77 països, molts del món industrialitzat, per aconseguir reduir a zero les emissions de diòxid de carboni per al 2050, així com la intenció d'uns altres 70 d'incrementar els seus compromisos per al 2020.

En aquesta xerrada es parlarà del fenomen del canvi climàtic, del què és realment. Observarem les dades que s'obtenen dels estudis científics i on les podem anar a cercar. Comentarem quines poden ser les conseqüències del canvi que s'està produint i quines afectacions tindrà.

